

op f 3.000,—, te wijzen van de hand'. Deze f 1.000,— diende als vergoeding voor de reiskosten van de Hollandse tonelisten uit Den Haag⁶¹).

Ongeveer een maand later besprak de gemeenteraad het adres van de schouwburgcommissarissen, dat zich uitsprak tegen de te heffen belasting op publieke gemakkelijkheden.

De voorstanders van deze belasting beargumenteerden hun mening door te wijzen op de slechte financiële situatie van de Gemeente en door te stellen dat er altijd al belasting was betaald in de vorm van het Armengeld. Als het toneel goed zou zijn, kon het de belasting overleven, en als het slecht was, zou het ook zonder de belasting wel ten onder gaan, was het standpunt. De tegenstanders dachten er anders over. Het Armengeld bedroeg per avond f 5,—, een veel geringere belasting dan tien procent van de inkomsten. Het toneel zou zo'n zware extra belasting enkel uit verhoging van de entree-prijzen kunnen betalen en hierdoor publiek verliezen. 'Voor Rotterdam in het bijzonder deugt zulk eene belasting niet. In Amsterdam of 's Hage kan zooiets beter gaan, omdat er òf de populatie grooter is, òf de kunstenaar meer ondersteund wordt.' 'Alle artiesten moeten reeds voor de uitoefening van hun beroep een patent nemen, hetgeen ook de schouwburg moet', dus vond de spreker een extra belasting onbillijk. Bovendien zou de belasting, na aftrek van de inningskosten, bijna geen financieel voordeel voor de Gemeente opleveren. In deze discussie werd ook de eventuele uitzondering van het nationale toneel besproken. Dit bleek wettelijk onmogelijk. Maar wel toonde een aantal raadsleden vóór ondersteuning van het nationale toneel te zijn. De voorzitter verklaarde hiervan een voorstander te zijn: 'Reeds dit jaar had spreker gaarne gezien dat er iets meer voor het Hollandsche tooneel gedaan ware, doch de financiële toestand der gemeente heeft zulks belet'. Een ander hoopte, 'dat de bedoeling des Voorzitters ten deze spoedig verwezenlijkt zal kunnen worden'. De belasting op toneel en openbare gemakkelijkheden werd met 26 tegen 4 stemmen aangenomen.

In 1889, dus meer dan dertig jaar later, wees de gemeenteraad opnieuw een subsidieverzoek af, 'met het oog op de financiën dezer gemeente, welke behoeften door hare uitbreiding zeker zullen toenemen'.

Het zou nog lang duren, voor de gemeente Rotterdam evenals een aantal van haar welgestelde burgers, bereid was financiële offers voor het theater te brengen.